

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Saluti corporis & animæ subditorum esse consulendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

linc: rationi minime consentaneum est, ab altero alterum despici; atque vt seruus herum contemnere non debet; neque Dei legē infringere, quantum ad fidelitatem, & constans obsequium: ita nec seruum dominus; nec in Dei legem, quoad iustitiam & vigilantiam, quam Deus ab eo exigit, impingere: dicit enim: *fme: sunt serui*. Ego illos creauī, redemi, & è peccati seruitute eduxi. Quamobrem leges, quas de iisdem decreui, exactissime seruari volo.

§. II. *Saluti corporis & anime subditorum esse consulendum*

A BHIS cōfundamentis ad particularia, quæ ad familiarum gubernationem spectant, & dominis omnibus necessaria sunt descendamus: ne forsan in infidelitatem illam labantur, de qua Apostolus ait: *a si quis suorum curam non habet, & maxime domesticorum fidem negauit, & est infideli deterior*. Quibus verbis duo subditorum genera Apostolus proponit, quos Domini habent; primos vniuersali nomine *suos* nuncupat, quod nonnullis illorum officijs occupentur, vt vasalli, cēliti, & mercenarij diurni: alij *domestici* dicuntur, quod in domibus suis, vt plurimum agant & familie pars quedam sint. Horum charissimi & intimi sunt filij, & omnes sanguine ipsis coniuncti. Quicumque verò horum omnium curam non habet, ac præsertim posteriorum, fidem negat, si non verbis, saltem opere: cum negligentia sua testetur, fidem se non habere, quam diuina præscribit lex; quamque fides Christiana præcipit: in quo *infideli est deterior*: quod non modò, quæ lumen naturæ dicat; sed & quæ fides Christiana, maiorem seruorum curam gerere præcipiens, quam Gentiles gerant, conculcet. Ne verò huius infidelitatis reus constituatur, allaboret, (inquit Sanctus Chrysostomus) vt quidquid illis tum ad corpus tum ad *animam* necessarium est, prouideat: parum quippe profuerit de iis, quæ corporis sunt, prospexisse; si, quæ ad animam spectant, & maioris momenti sunt, negligantur: nec suffecerit etiam animæ cura; si non & corpori consulatur. Opus igitur est: vt seruis tuis in primis de omnibus quæ corpori sunt necessaria prospicias, prout leges æquitaris & iustitiæ postulant; tam de mercede & stipendiò, ordinariæque vestis, & mensæ prouisione, quam de apta habitatione pro eius personæ qualitate. Si enim suadente Ecclesiastico, *g seruum fidelem quasi fruem germanum trallare, & sicut animam tuam habere debes*: vide porrò quomodo tecum ipse agas: ac tantum de seruo tuo præstare; eumq; sicut te ipsum diligere debere intelliges. Nam etiam de illo hæc legis naturalis præcepta intelligenda sunt: *h Quod ab alio oderis fieri tibi, vide ne in aliquando alteri facias: & omnia quacūq; vultis, vt faciāt vobis homines: & vos facite illis*. Vide iā, quo te loco à domino, si seruus fores haberi velles. Cum ergo iam dominus sis, talem te erga ser-

uos

f Leni. 25.
42.55.

a 1. Tim. 5. 8.

Subditi &
Domestici.

Ira D. Tho.
ibidem.

Ho 14. in 1.
Tim. 1.

1.
g Eccl. 33. 31.
Seruus fra-
ter & ani-
ma tua est.

h Job. 4. 16.
Matt. 7. 12

2.
Misericordia
pauperes. Iu-
sticia subdi-
tos com-
mendat.

k Isa. 58. 7.

Vbi supra.

D. Tho. 2. 2.
q. 32. art. 9.

3.
I Pr. 31. 15. 21
Bene pasceret
magnum
vestigal.

4.
m Deut. 24
14.
Tob. 4. 15.

n Iac. 5. 4.
Peccatum
in celum
clamans.
Ibid.

o Gen. 4. 10
p Gen. 18. 20
q Exod. 3. 9.
r Deut. 24.
14.

5.

uos ostende. Quod si misericordia lex, pauperum te curā habere iubet, panē frangere esurientibus, potum dare sitientibus, vestire nudos, agros inuiserte, peregrinos domo ac tecto suscipere: quanto magis iustitia, Christianae misericordiae tanquam suae sorori coniuncta, idem & seruis tuis praestare iubebit? Insinuat hoc Isaias Propheta dicens: *k frange esurienti panem tuum, & egenos vagosq; induc in domum tuam: cum videris nudum, operi eum; & carne tua ne despexeris: quo loco S. Chrysost. legit: & domesticos seruis tui ne despexeris.* Quamuis enim ad omnes pauperes misericordia ipsa extendatur; ad cognatos tamen & seruos eandem in primis referri par est, qui velut caro tua sunt: erga quos ita gerere te oportet, atque ad rem propriam.

AD HÆC: si sedulo illos tuis in rebus occupati, & gnauiter insudare velis, tuum vicissim est illis de vestibus, & omnibus ad laborem tolerandum necessarijs, prospicere. De cordata ac prudēte muliere Sapiens dixit: *l nocte eam surrexissē, & prædium dedisse domesticis suis, & cibaria ancillis: opusq; diuinū siue pensura præscripsisse, nec timere domus suae à frigoribus nivis: quia omnes domestici eius vestiti essent duplicibus, ne manum ab opera retraherent.* In quo si negligens fueris, & in seruos inhumanus, quid ab ipsis expectes aliud, quam maledictiæ spicula, & execrationes: clamabunt, deferent te namque in cælum, ac vindictam à Deo de inhumanitate tua deposcent. Et sanè exaudientur; permittetque Deus, ut alij res tuas negligant, sicut tu curā tuorum non habes. Hoc olim Moyses populo suo proposuit: *m non negabis mercedem indigentis, & pauperis fratris tui, sed eadem die reddes illi pretiū laboris sui ante occasum solis, quia pauper est: & ex ea sustentat animam suam, ne clamet contra te ad Dominum, & reputetur tibi in peccatum.* Et S. Iacobus Apostolus diuitibus mundi ob peccata enormia commissa minas intentans, hoc primo loco posuit, dicens: *n ecce merces operariorum, qui messuerunt regiones vestras, qua fraudata est à vobis, clamat, & clamor eorum in aures Domini Sabaoth introiuit.* Et sanè Sacrae scripturae solenne est & vlitatum, peccatorum enormitatem per verbum clamoris legenti proponere; unde colligit D. Thomas, quatuor esse peccata in cælum clamantia: homicidium scilicet, eo modo, quo o sanguis Abelis innocenter effusus, vindictam clamore perhibetur; deinde infame Sodomia peccatum, p clamor enim Sodomorum venit ad Deum; iniqua etiam iustorum oppressio, qualis fuit Hebræorum, graui seruitutis iugo in Ægypto oppressorum: q clamor (inquit) filiorum Israel venit ad me. postremo r merces operariorum defraudata. Quod si hæc defraudatio na clamet, cogita ac perpende, quem editura sit clamorum merces & stipendius, quod misello seruo inique detinetur: quo tamen ad vitam tolerandam in primis indiget?

DENIQUE si dominorum mundanorum ac Christianorum discrimen delipi-

despicere volueris, propone tibi quæso *puerum illum Aegyptium*, in quem in mortis articulo iam constitutum milites Dauidis inciderunt, & misericordia moti; panem & aquam, ficus & vvas ei præbuere: quibus penitentibus ecquis esset, respondit *puer Aegyptius ego sum, seruus viri Amaleciti: dereliquit me autem Dominus meus, quia agrotare cepi nudius tertius*. Vnde colligere licet: Dominum hūc fuisse Amalecitam, infidelem, immitem, & crudelem tyrannum: dum seruum, quem sanum & integrum apud se tenuerat, iam ægotantem in medio deseruit itinere, omni ope auxilioque destitutum: quod fame moreretur, aut feris in cibum & escam cederet. Sed miseria eius & inopia, de Domini sui inhumanitate vindictam postulauit. nec frustra: nam Deus clamorem eius audiens; Dauidem excitauit, à quo auxilium & opem, vt iam diximus, accepit: qui ab illo mox ad immitem dominum deductus est: quem Dauid cum vniuersis penè copijs profligauit. Quotquot autem verorum ac *Christianorum* Dominorum volunt nomine gloriari, diligentem (*Dauidis* in morem) seruorum ægotorum, maleque habentiū, curam habent, eosque recreare omni ope conantur: memores, illos dum bene haberent, sedulos seruos egisse.

11. Reg. 30.
13.
Pana crudelis & premium benigui Domini.

CAPVT V.

RATIO; QVA DOMINI SPIRITVALE FAMILIA SVA BONUM PROCURARE, SINGULIS Q. BONA VITÆ EXEMPLO PRALUCERE DEBEANT.

RVDENTIVM & Christianorum Dominorum est curare inprimis, seriamque operam dare, vt seruos *virtutibus* insignes, & probos sibi comparent; proprii saltem comodi solatiijque intuitu, quod ab eiusmodi plurimis in rebus habere poterunt. Nam primò, si Deo fideles illi sint, dubitandum non est, quin & Dominis in ijs rebus quæ ipsorum curæ committentur, fideles & sinceri sint futuri: quas Deus & conseruabit & augebit, sicut fecit cum Laban, quem Deus interea, dum *Iacob* seruiret, plurimum locupletauit: sic enim fassus est ipse a *experimento* (inquit) didici: quia benedixerit mihi Deus propter te, & cum *Putiphar* in Aegypto: b cui Dominus benedixit propter *Ioseph* cuius etiam fidelitas honorem & nomen, quod vxor illius pessundare & penitus calcare voluerat, integrum inuiolatūque conseruauit. Apostolus quoque *Philemoni* scribens, eumque ex animo obtestans, vt c *Onesimum* seruum suum fugitiuum reciperet, & in gratiam admitteret, spondit illum

I.

Deo fideles
sint Domini
vtilis,

a Gen 30.27
b Gen 39.5.

c Philem.
Vers. 11.

Tom. 2.

Hh

iam